

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Növényorvos MSc Szak

Eltérő korú lucernás kártevő együtteseinek vizsgálata

Konzulens: Juhász András
egyetemi tanársegéd

Készítette: Sas László
K237NY
nappali tagozat

Növényvédelmi Intézet
Integrált Növényvédelmi Tanszék

Gödöllő
2023

Eltérő korú lucernás kártevő együtteseinek vizsgálata

Sas László

Növényorvos MSc, nappali tagozat

Növényvédelmi Intézet Integrált Növényvédelmi Tanszék

Belső témavezető: Juhász András Lajos Egyetemi tanársegéd Integrált Növényvédelmi Tanszék

A hazai szálastakarmány termesztés szempontjából a legfontosabb és legnagyobb fehérjetartalommal rendelkező növényünk a lucerna. Termesztését Tessedik Sámuelnek köszönhetjük, aki 1770-ben meghonosította hazánkban azt a növényt. Köztermesztésben jelenleg kettő fajta terjedt el leginkább, az egyik a közönséges kékvirágú lucerna (*Medicago sativa*), a másik pedig a tarkavirágú lucerna (*Medicago varia*).

A jóminőségű lucernaszéna készítésének alapfeltétele az egészséges növényállomány. A lucernások lombozati kártevői komoly károkat tudnak okozni a növényeinkben.

A kísérletem célja az volt, hogy felmérjem a különböző korú lucernások lombozati kártevőinek faji összetételét és populációjuk változását.

A felvételezéseket 2021-ben végeztem el Tiszajenő külterületén elhelyezkedő, 3 egymáshoz közel fekvő, saját tulajdonú lucernásban. A területeken kémiai növényvédelmi kezelést nem alkalmaztunk.

A legfiatalabb kísérleti tábla 2. éves volt, a közepesen idős tábla 4. éves, míg a legidősebb állomány 5. éves volt a kísérlet idején. A felvételezéseket heti rendszerességgel végeztem el, kivéve a kaszálást követő hetet. A mintavételezéseket táblánként 8 mintapontban végeztem, ahol 10 hálócsapást hajtottam végre fűháló segítségével. Az így gyűjtött rovarokat 96 % -os alkohol kipermetezésével kábítottam. Az ízeltlábúakat a gyűjtés után nagyító segítségével meghatároztam, ezután táblázatba vezettem az eredményeket.

A mintavételezések eredményeinek összesítése után 4 fajt találtam nagy darabszámban, a Molyhos mezeipoloskát (*Lygus rugulipennis*), a Lucernabödét (*Subcoccinella vigintiquatuorpunctata*), a Lucernabogarat (*Phytodecta fornicata*) és a Lucernapoloskát (*Adelphocoris lineolatus*)

Az eredmények statisztikai elemzését elvégezve, számoltam átlagértéket és szórást, melyeket oszlopdiagramon ábrázoltam. Illetve mind a 4 fajról készítettem rajzásdinamikai jelleggörbét melyeken másodlagos tengelyként ábrázoltam a napi középhőmérsékleteket is.

Az időjárási partamétereket a családi gazdaságunk által vezetett napló adatai alapján, grafikonon ábrázoltam.

A tenyészidőszak elején bekövetkezett késői fagyok, nagy mértékben károsították a lucernásokat, melynek következtében a növények fejlődése lelassult, így késleltetve az első kaszálás időpontját. A májusi csapadékos időszak további két héttel tolt el a betakarítást. Az így előregedett állományban felszaporodtak a lucerna kártevői, melyek komoly károkat okoztak a növények vegetatív részeiben.

A korai csapadékos időszakot azonban meleg, aszályos szakasz követte. Ennek következtében a rossz vízszolgáltató képességgel rendelkező talajainkon a növények fejlődése elégtelen volt, illetve a két idősebb állomány tőszámai is erősen ritkulni kezdtek. Ezen időjárási körülmények összessége eredményezte azt, hogy a mintavételezések alkalmával, egyszer sem tudtam kárkűszőb érték feletti darabszámú rovarot gyűjteni.

Megállapítható tehát, hogy a környezeti körülmények, nagy hatással vannak a kártevők életére. Az elérhető táplálék mennyisége befolyásoló tényezőként hatott a kártevők populációjának változására. Mindegyik esetben a legtöbb gyűjtött példányt a legfiatalabb, 2. éves lucernásban gyűjtöttem. Bár az időjárási tényezők nem kedveztek a növény termesztésének, az egész tenyészidőszak alatt a 2. éves állomány volt a legvitálisabb, legnagyobb terméshozamot biztosító parcella. A rajzásdinamikai görbéken szembetűnik, hogy az 5. éves, ritkuló lucernában találtam a legkevesebb egyedet, szinte mind a négy faj esetében. A kaszálások megfelelő időzítésével nem csak a takarmánynövényből készíthető széna jó minőségét tudjuk megalapozni, hanem a lombozatot károsító rovarok száma is számunkra kedvező irányba befolyásolható.

Összességében elmondható, hogy a jövőben is érdemes folytatni ezeket a vizsgálatokat, még ha nem is ilyen gyakorisággal.

Vajon mennyi ideig érdemes termesztésben tartani egy lucernást? Ebben a kísérletben részvevő táblák közül a legidősebbet már érdemes lett volna feltörni a második növedék betakarítása után. Az ezt követő időszakban olyan kevés volt a betakarított széna mennyiség, hogy gazdaságilag teljes mértékben veszteséges volt a termesztésben tartása, csak a kísérlet miatt maradt meg őszi.